

Už máte sadu na odlévání olova? Filipika proti novoročním veršíkům

Teologie | 31.12.2015 @ 15.27

Přichází neděle a někde možná už byla, kdy nám budou zdarma nabízeny novoroční veršíky. Papírky vyšší gramáže z jedné strany ozdobené vatovou fotkou klidné přírody a z druhé strany vyplněné nějakým „náhodným“ veršem z Bible, budou vyloženy jeden přes druhý na tácu. Každý si bude moci vzít jeden, ale někdo si vezme dva nebo tři, aby dal těm, co nebyli. Řada lidí bude povzbuzena. Jejich veršík promluví právě do jejich osobní situace. Bude to „ten“ veršík pro „tento“ nový rok. Ať už si vytáhnete Jeremiáše 29,11; Izaiáše 53,4 nebo Židům 3,13, veršík vám bude připadat zcela aktuální.

Pokud jste vy, kdo tuto vulgární křesťanskou tradici provozujete, dosud veršíky pro příští rok dosud nenatiskli, dovoluji vám prosím doporučit vám také tuto vánoční sadu na odlévání olova. Náhodné tvary rychle zchlazeného kovu vám poskytnou více prostoru ke spekulacím o zvláštních významech, které zcela neodpovídají realitě. Výhodou je i to, že se členům vaší kongregace Bible nestane žánrově podobná Heslům Jednoty bratrské, nýbrž bude při této aktivitě zavřena a odložena stranou daleko od nebezpečí vytrhávání veršů z kontextu.

Pokud však na tisku veršíků a jejich distribuci trváte, dovoluji vám prosím navrhnout do seznamu i následující verše, které se v Bibli rovněž nachází a u nichž neexistuje žádný důvod k jejich diskriminaci. Mezi mnou navrhované verše, které jsem podle potřeby a situace střídavě kopíroval z ČEP a ČSP, se počítají následující. Zkuste si u každého z nich představit, jak by asi vypadal dotyčný, jenž by si takový veršík „lízнул z balíčku“.

Příkazy, s nimiž nikdo nesouhlasí

■ Ať na tebe nepřijde oděv z dvojího druhu vláknů. (Levitikus 19,19b)

■ Nestříhejte si dokola skráně své hlavy a nekaž si skráně své brady. (Levitikus 19,27)

■ Do Hospodinova shromáždění nevstoupí, kdo má rozdrčená varlata nebo uříznutý pyj. (Deuteronomium 23,2)

■ Neboť jestliže si žena nezahaluje hlavu, ať se už také ostříhá. (1. Korintským 11,6)

■ Cožpak vás sama příroda neučí, že pro muže jsou dlouhé vlasy hanbou, kdežto pro ženu ctí?

Verše, které není radno vytrhnout z kontextu

Přestože přehánky byly zadrženy a jarní déšť nepřišel, měla jsi drzé čelo prostitutky, odmítla ses stydět. (Jeremiáš 3,3)

A on odhodil ty peníze v chrámě a utekl; šel a oběsil se. (Matouš 27,5)

Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. (Jan 4,18)

Obřízka má smysl, jestliže zachovááš zákon. Jestliže však zákon přestupuješ, je to, jako kdybys nebyl obřezán. (Římanům 2,25)

Jestliže však jeden druhého koušete a požíráte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili. (Galatským 5,15)

Násilí, u nějž doufáme, aby se bylo nestalo

Všechno, co bylo v městě, vyhubili ostřím meče jako klaté, muže i ženy, mladíky i starce, též skot a brav i osly. (Jozue 6,21)

Jestliže bude mít někdo umíněného a vzpurného syna, který neposlouchá svého otce a svou matku, a přestože ho kárají, je neposlouchá, [...] Všichni muži jeho města necht' na něj házejí kamení, aby zemřel. (Dt 21,18.21a)

Proto jej pronásledovali, chytili jej a uťali mu palce na ruku i u nohou. (Soudců 1,6b)

Tu vyšly z lesa dvě medvědice a čtyřicet dva dětí z nich rozsápaly. (2. Královská 2,24b)

Blahoslavený, kdo vezme tvé děti a roztrhne je o skálu. (Žalm 137,9)

Misogynie, tj. silně nepřátelský postoj vůči ženám

Je totiž neslušné, aby žena mluvila ve shromáždění. (1. Korintským 14,35)

Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést. (1. Timoteovi 2,12)

Tak... doufám, že jste si tu sadu na odlévání olova neobjednali, protože jdu mluvit vážně.

Vyjímat z kontextu hezké a příjemné veršičky je stejný omyl, jako vyjímat z kontextu velmi zvláštní verše, u nichž chceme v zájmu zdravého rozumu apelovat na historickou podmíněnost. Židům 3,13 a Izaiáš 53,4 jsou stejně historicky podmíněné jako Levitikus 19 nebo Ezechiel 23 (jež jsem radši ani necitoval). Míra historické podmíněnosti je **vždy naprosto stejná**. Bibli nelze rozdělit na kategorii „obecně platných veršů“ a „historicky podmíněných veršů“. To by technicky vzato bylo popřením principu plenárně-verbální inspirovanosti, což bychom zvláště my konzervativní nesli velmi těžce.

Úplně každý verš, a to i ten, který se zdá být docela „normální“, je historicky podmíněný. Přehlížet Pavlův zákaz dlouhých vlasů u mužů a pak bazírovat na jeho izolovaných misogynních verších je omyl. Apelovat na „nezanedbávání společných shromáždění“ (Žd 10,25) a nespátřit při tom historickou situaci křesťanů v prvním století vede k omylu. Aplikovat Jeremiášovy „myšlenky o pokoji“ do osobní situace a nevnímat jeho původní posluchače znamená mýlit se. Podobně je to v Bibli se vším a všude. Proto není správné provádět okázalou exegezi jedné nepříjemné pasáže (Mt 24,34; 1K 14,27) a druhou brát tak, jak je, protože se mi hodí (Zj 20), byť k povzbuzení obyčejných lidí (Iz 53,4).

Proto závěrem navrhuji, aby se novoroční veršičky zrušily. Jistě vás napadne, že přeci normální lidé to takhle neberou, že to přeháním. Berou. Nepřeháním. Já jsem byl jedním z nich a to se drze pokládám za (alespoň) průměrně igelitentního člověka. A každé nedorozumění, falešné naděje, slepé nadšení a popřípadě zklamání padá na hlavu toho, kdo nevysvětlil, že Bible je velmi zvláštní starověká kniha, ne trhací kalendář. Jenže „jak mohou uvěřit, jestliže sami neslyšeli“ (Ř 10,14)? „Ovšemže slyšeli!“ (10,18), říkám spolu s Pavlem!

P.S.: Výše uvedené „nenormální“ verše vás mohou znechutit a pohoršit. To se stává, když čtete starou knihu a nevíte nic o lidech a době, kdy byla napsána. Pokud by vás některý zajímal blíže, napište mi komentář nebo e-mail a já se pokusím sepsat, co o tom umím říci. Neslibuji, že mám odpověď na všechno, ale myslím, že bych mohl pomoci minimálně uvedením/poskytnutím patřičných studijních materiálů.

<http://selah.diet/teologie/uz-mate-sadu-na-odlevani-olova-filipika-proti-novorocnim-versikum/>